

FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

Vad händer i badrummet?

Daglig munvård i hemmet

1

FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

2022-10-07 2

2

FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

"Åldras betyder att bli äldre. Vi är ständigt, från födseln, sysselsatta med det, och att bli gammal är ingen sensation. Det kommer en dag, när vi alla biter försiktig i brödet."

Ivar Lo-Johansson 1952

2022-10-07 3

3

FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

Ålder på olika sätt

- **Kronologisk ålder:** Personens ålder i år – säger ingenting om individens funktionsförmåga
- **Biologisk ålder:** Visar mer på förändringar på cell- och vävnadsnivå samt förväntad livslängd
- **Social ålder:** Hur våra roller förändras i livet – gymnasieelev, förvärvsarbetare eller pensionär (...Skör äldre?)
- **Psykologisk ålder:** Anger hur en person anpassar sig till olika krav. Hit hör personlighet, inlärningsförmåga och minne

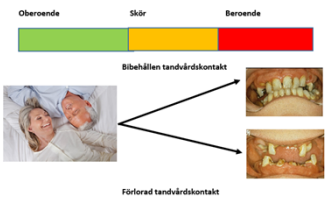
2022-10-07 4

4

FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

Sköra äldre

Oberoende Skör Beroende

Bibehållen tandvårdskontakt

Förordad tandvårdskontakt

- Ökad risk för sjukdom i munnen
- Sämre förutsättning till egenvård
- Ofta tappad tandvårdskontakt

Viktigt med förebyggande insatser TIDIGT i förloppet!

2022-10-07 5

5

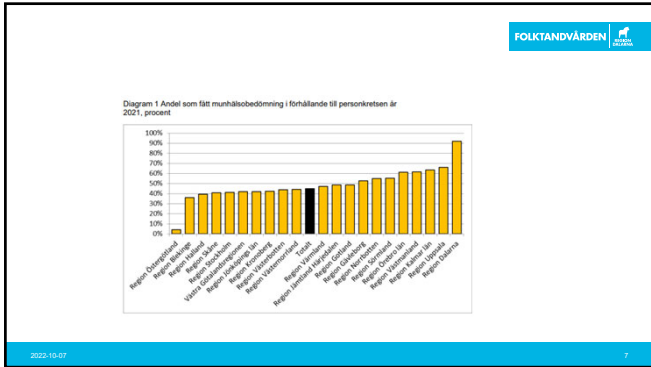
FOLKTANDVÅRDEN NORRA DALARNA

Uppsökande verksamhet

2022-10-07 6

6

7

Hemmapoende med hemtjänst

- Rutiner
- "Jag kan själv"
- Går rullstolen in i badrummet?

8

10

11

12

14

Vem är det vi möter?

- Kunna ta i – och ur proteser själv.
- Svårigheter med den egna orala hygien
 - Tandborstning "fel hand"
 - Protesrengöring
 - Ha på tandkräm
 - Finmotorik - tandsticka

2022-10-07

15

15

Hemjänst/
Särskilt
boende =
vårdpersonal

Anhöriga

Tandvård

- Träffar patienten regelbundet
- Viktiga för patientens egenvård i hemmet
- Visar, berättar och berömmar

2022-10-07

16

16

"Vetskap" om vårdpersonal

- Vårdpersonalens kunskaper om oral hälsa och utförande av munvård är bristande
- Enligt studier anser vårdpersonal
 - Svårt att utföra munvård på en annan person
 - Svårast vid kognitivt nedsatta personer
 - Tror att den äldre ska be om hjälp med munvård
 - Hög arbetsbelastning – hinner inte

2022-10-07

17

17

Skillnad i omsorg?

2022-10-07

18

18

Utbildning av vårdpersonal

Tabell 5 Antal utbildade personer samt kostnader för munvårdsutbildning 2021, per region

Region	Antal utbildade	Månadskostnader för utbildning, kr	Kostnader per utbildad, kr
Region Stockholm	2 377	120	50
Region Uppsala	436	124	284
Region Södermanland	889	137	154
Region Östergötland	309	12	39
Region Jönköping län	1 303	82	38
Region Kronoberg	224	42	188
Region Kalmar län	777	488	624
Region Gästrikland	258	73	283
Region Blekinge	382	42	107
Region Halland	2 228	122	55
Region Halland	112	1	9
Västra Götalandsregionen	1 966	256	132
Region Västmanland	908	183	213
Region Örebro län	275	77	280
Region Västernorrland	217	29	134
Region Östernorrland	2 406	668	281
Region Gästrikland	815	52	82
Region Västernorrland	0	0	0
Region Jämtland Härjedalen	36	12	333
Region Västerbotten	899	276	302
Region Norrbotten	222	83	365
Totalt	18 774	2 784	187

- "kan inte påverka antalet på utbildningen – men vi KAN påverka antalet som blivit erbjudna"

- Möte och avstämning med alla enhets- och verksamhetschefer, MAS och biståndshandläggare
- Tydliga rutiner
- Ärligt tema – enhetligt material
- Underskriven överenskommelse mellan kommun, beställarenhet och folktandvård
- Socialstyrelsens webb-utbildning

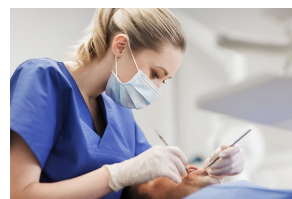
2022-10-07

Källa: SKR sammanställning (uppdatering av data) 2022

19

19

Förståelse - första steget till samarbete

2022-10-07

20

20

Munvårdsordination

Personuppgifter
 Namn: _____ Datum: _____
 Remiss/hänvisning till: _____
 Muntättsbedömning utförd av: _____

Rekommenderade Ågäpemedel:
 Tandborste: Drapak, Det tandborste, Ciprotex, Chaman,
 Tandvax: Ciprotax/Tandvax, spritvax _____
 Chiropraktiskt tandvax _____ spritvax _____
 Mellan tänderna:
 Milt munborst: _____
 Extra Fluorider: _____
 Övrigt: _____

Skiter själv: _____ spritvax _____
 Behöver hjälp: _____ spritvax, med _____
 Särskilda problem: _____

Uttäddare recept som ska läggas till signeringlista för mediciner:

2022-10-07 21

- Individuell munvårdsordination
- Medföljande personal lägger in förändringar i rutinerna
- Fokus på recept som ska hämtas ut

21

Produkter på recept

Munskölj 0,2%
 Top Dent mungel
 Högfluorid tandkräm

2022-10-07 22

Produkter på recept

CORSODYL 1%
 Lidokainhydroklorid i oral cleaner - rengörande och smärtstillande
 Smärttindring - kan skrivas ut av tandhygienist

2022-10-07 23

23

Produkter för muntorrhet

Salversättningsmedel m NaFl
 Antigen tillbaka!!
 Vid crustor
 Oral rengöring - Ej på recept men likvärdig produkt till Oral cleaner.

2022-10-07 24

24

Hjälpmedel

Special Care - vid smärttillstånd
 Självhäftande protesborste - vid nedsatt motorik
 3 sidig tandborste collis curve
 Greppförstärkare när motoriken gör det svårt att greppa en smal tandborste
 Bitstöd

2022-10-07 25

25

Fånga upp sköra äldre - tips från Dalarna

- Äldreombud på klinik - systematiskt arbete med samtalsguide och kallelisestor
- Utbildning i Tandvårdsstöden; N- och F-tandvård + STB (t ex pensionärsföreningar, primärvård, slutenvård, anhörigorganisationer, vårdutbildningar, kommuner, biståndshandläggare...)
- Samarbete patientsäkerhetsavdelning - riskbedömning Senior Alert
- Samarbete med hemsjukvården

2022-10-07 26

26

FOLKTANDVÅRDEN

```

    graph TD
      A[Utredningsmoment med patient och eventuellt anhörig för att utvärdera tandhygien på plats i verksamheten] --> B{Bedömning}
      B --> C[Har skötslet i munnen?]
      C --> D[Om svaret är ja - ja]
      C --> E[Om svaret är ja - nej]
      E --> F[RDG]
      F --> G[Regler och uppföljning enligt metodbeskrivning]
      G --> H{Utvärdering}
      H --> I[SP - kontrollera N och F handböcker + 30]
      I --> J[Digital kommunikation]
      J --> K[Rekurs till tandvård för]
      K --> L[Behandling av inväntade patienter]
      L --> L1[Patienter med tv och F-ten]
      L --> L2[SP - problem och besvär avseende]
      K --> M[Följ upp andra åtgärder]
      M --> M1[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M2[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M3[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M4[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M5[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M6[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M7[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M8[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M9[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M10[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M11[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M12[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M13[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M14[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M15[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M16[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M17[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M18[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M19[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
      M --> M20[Skapa en lista på inväntade åtgärder]
  
```

2022-10-07 27

27

FOLKTANDVÅRDEN

Tack för mig!

jessica.friberg@regiondalarna.se

2022-10-07 28

28